

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004028

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зозуля Володимир Сергійович

2. Volodymyr S. Zozulia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 07-09-2026

Спеціальність за освітою: Публічне управління та адміністрування

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16678

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21, 03.81.03, 03.01.11

Тема дисертації:

1. Журнал «Краєзнавство» в соціокультурному, краєзнавчому просторі України XXI ст.
2. The «Kraĕznnavstvo» journal in the socio-cultural, local history space of Ukraine in the 21st century

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена дослідженню історії становлення журналу «Краєзнавство» у статусі наукового видання і визначенню його місця та ролі у процесі формування соціокультурного і краєзнавчого простору України початку XXI ст. Дослідження надало можливість з'ясувати історичні умови заснування і функціонування журналу «Краєзнавство» та набуття ним статусу наукового видання, а також виокремити головні засади редакційної політики часопису, форми подачі на його сторінках матеріалів та їх змістовно-жанрове наповнення. Актуальність дослідження. Серед чинників, які формують соціокультурний і краєзнавчий простір України XXI ст., важливого значення набули періодичні видання наукового та науково-популярного спрямування, серед яких вирізняється журнал «Краєзнавство» як єдине фахове краєзнавче видання. З огляду на зростання його ролі у висвітленні особливостей історичного розвитку різних регіонів України, проблем теорії і практики краєзнавства, вагомого внеску у розвиток вітчизняної історико-краєзнавчої думки актуалізується необхідність всебічного дослідження особливостей функціонування часопису. Актуальним є з'ясування на прикладі журналу «Краєзнавство» впливу наукової періодики

гуманітарного профілю на формування сучасного соціокультурного і краєзнавчого простору України. Опрацювання та зіставлення опублікованих на сторінках часопису поглядів істориків, представників краєзнавчого руху і громадськості, виявлення тенденцій у розробленні різних аспектів сучасного краєзнавства дасть можливість з'ясувати особливості організації видання наукової періодики, окреслити перспективи подальших наукових досліджень цієї проблематики, що і визначає актуальність теми дисертаційного дослідження. В першому розділі дисертації на основі історіографічного аналізу оцінено стан наукової розробки проблеми та визначено перспективи подальшого дослідження часопису. Зроблено висновок, що тема вивчення наукової періодики, зокрема і журналу «Краєзнавство», крізь призму її місця і ролі у сучасному соціокультурному і краєзнавчому просторі ще залишається поза належною увагою дослідників. Тому вбачається цілком виправданим і актуальним звернення автора дисертації до цієї проблеми та її комплексне дослідження на рівні дисертаційної роботи. Проаналізовано джерельну базу дослідження. З'ясовано, що її основу становили архівні й опубліковані документи в поєднанні з матеріалами самого журналу, спогадами членів редколегії та авторів. Це дало змогу всебічно охарактеризувати передумови та практичні заходи щодо відновлення випуску журналу і його становлення як наукового видання. Теоретико-методологічні засади дисертаційного дослідження охоплюють такі складові, як принципи дослідження, методи пізнання та поняттєво-термінологічний апарат. Задля вивчення місця і ролі журналу «Краєзнавство» в соціокультурному, краєзнавчому просторі України ХХІ ст. були застосовані загальнонаукові та спеціально-історичні методи. У другому розділі журнал «Краєзнавство» розглядається у контексті розвитку українського краєзнавства. Цілком виправданим видається з'ясування історичних аспектів функціонування журналу «Краєзнавство». Встановлено, що його започаткування і видання у 1927–1930-х рр. стало помітним явищем культурного і наукового життя України другої половини 1920-х рр. Краєзнавчий журнал, попри нав'язану йому ідеологічну регламентацію, не лише робив вагомий внесок у розвиток регіональних досліджень, але й відбивав у своїй діяльності процес зародження та становлення українського краєзнавства, просвітницько-пошуковий рух української інтелігенції, її прагнення до національного відродження. Досліджено, що головною передумовою відродження у добу незалежності України репресованого у 1930 р. краєзнавчого журналу стала активна діяльність утвореної у 1990 р. Всеукраїнської спілки краєзнавців. Логічним завершенням здійснених організаційних заходів стало відновлення у 1993 р. видання журналу «Краєзнавство», який до кінця 1990-х рр. виходив без певної періодичності і багато в чому зберігав традиції науково-популярного видання 1927–1930-х рр.

2. The dissertation is devoted to the study of the history of the formation of the «Kraëznavstvo» journal as a scientific publication and the determination of its place and role in the process of forming the socio-cultural and local history space of Ukraine at the beginning of the 21st century. The study has provided an opportunity to clarify historical conditions of the foundation and functioning of the «Kraëznavstvo» journal and its acquisition of the status of a scientific publication, as well as to identify the main principles of the journal's editorial policy, the forms of presentation of materials on its pages, and their substantive and genre content. Relevance of the study. Among the factors that shape the socio-cultural and local history space of Ukraine in the 21st century, scientific and popular science periodicals, among which the «Kraëznavstvo» journal stands out as the only professional local history publication, have gained importance. Given its growing role in covering the features of historical development of various regions of Ukraine, the problems of the theory and practice of local history, and its significant contribution to the development of domestic historical and local history thought, the need for a comprehensive study of the peculiarities of the journal's functioning is becoming more urgent. It is relevant to clarify the influence of scientific periodicals of a humanitarian profile on the formation of modern socio-cultural and local history space of Ukraine using the example of the «Kraëznavstvo» journal. The study and comparison of the views of historians, representatives of the local history movement and the public published on the pages of the journal, the identification of trends in the development of various aspects of modern local history will make it possible to clarify the peculiarities of the organization of the publication of scientific periodicals, to outline the prospects for further scientific research on this issue, which determines the relevance of the topic of the dissertation research. In the first section of the dissertation, based on historiographic analysis, the state of

scientific development of the problem is assessed, and the prospects for further research of the journal are determined. It is concluded that the topic of studying scientific periodicals, including the «Kraëznavstvo» journal, through the prism of its place and role in modern socio-cultural and local history space still remains beyond the due attention of researchers. Therefore, the author of the dissertation's appeal to this problem and its comprehensive study at the level of the dissertation work are considered quite justified and relevant. The source base of the study is analyzed. It is found that its basis is made up of archival and published documents in combination with materials from the journal itself, memoirs of editorial board members and authors. This makes it possible to characterize the prerequisites and practical measures for resuming the journal's work and its formation as a scientific publication. Theoretical and methodological foundations of the dissertation work include such components as the principles of research, methods of cognition and conceptual and terminological apparatus. In order to study the place and role of the «Kraëznavstvo» journal in the socio-cultural, local history space of Ukraine of the 21st century, general scientific and special historical methods have been applied. In the second section, the «Kraëznavstvo» journal is considered in the context of the development of Ukrainian local history. It seems quite justified to clarify historical aspects of the functioning of the «Kraëznavstvo» journal. It is established that its founding and publication in 1927–1930s became a noticeable phenomenon of the cultural and scientific life of Ukraine in the second half of the 1920s. Despite the ideological regulation imposed on it, the local history journal not only made a significant contribution to the development of regional studies, but also reflected in its activities the process of the emergence and formation of Ukrainian local history, the educational and research movement of the Ukrainian intelligentsia, and its aspiration for national revival. It is studied that the activities of the All-Ukrainian Union of Local Historians established in 1990 has become the main prerequisite for the revival during the independence of Ukraine of the local history journal repressed in 1930. The resumption in 1993 of the publication of the «Kraëznavstvo» journal, which until the end of the 1990s was published without a certain periodicity and largely preserved the traditions of the popular science publication of 1927–1930s, has become the logical completion of the implemented organizational measures.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Зозуля В.С. Організаційна та науково-експедиційна діяльність Національної спілки краєзнавців України на сторінках журналу «Краєзнавство» (2000–2024). Краєзнавство. 2024. № 2. С.204–211.
- 2. Зозуля В.С. Журнал «Краєзнавство» як носій сучасної історико-краєзнавчої думки (2000–2024). Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2025. № 2 (32). С.1094–1107.
- 3. Зозуля В.С. Видатні постаті українського краєзнавства на шпальтах журналу «Краєзнавство» у 2000–2024 рр. Історія науки і біографістика. 2025. № 2. С.218–236.
- 4. Зозуля В.С. Змістовно-тематичне наповнення журналу «Краєзнавство» (1927–1930). Краєзнавство. 2025. № 1. С. 42–47.
- 5. Зозуля В. Краєзнавство Черкащини на сторінках журналу «Краєзнавство». Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Культурно-історична спадщина України: перспективи дослідження та традиції збереження» (з міжнародною участю) (Черкаси, ЧДТУ, 07–08 грудня 2023 р.) /

упоряд. : Лазуренко В. М., Стадник І. Ю., Яшан О. О., Литвин О. В.; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : видавець Гордієнко Є. І., 2023. С. 42–47.

- 6. Зозуля В. С. Праці краєзнавців Черкащини у рецензіях на сторінках журналу «Краєзнавство». Черкаська область: шлях довжиною в 70 років. Історико-документальний нарис до 70-річчя утворення Черкаської області / упоряд. В. М. Мельниченко. Черкаси : Вертикаль, вид-во Кандич С. Г., 2024. С. 167–170.
- 7. Зозуля В. Роль журналу «Краєзнавство» у формуванні національно-історичної свідомості. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) «Культурно-історична спадщина України: перспективи дослідження та традиції збереження» (Черкаси, ЧДТУ, 31 жовтня – 01 листопада 2024 р.) / упоряд. : Лазуренко В.М., Стадник І. Ю., Яшан О. О., Литвин О. В.; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : видавець Гордієнко Є. І., 2024. С. 33–38.
- 8. Зозуля В. Журнал «Краєзнавство» та його роль у розвитку краєзнавчого руху в Україні. «Українське краєзнавство у викликах російсько-української війни: науково-дослідний та суспільний потенціал». Збірник матеріалів XVI Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції, м. Київ, 10 травня 2024 р. / за заг. ред. О. Реєнта, упор. О. Лисенко, Р. Маньковська, Д. Ніколайчук, С. Архипова. Київ : Інститут історії України НАН України, 2024. С. 332–336.
- 9. Зозуля В.С. Висвітлення краєзнавчого життя регіонів України у журналі «Краєзнавство» на початку XXI ст. International scientific-practical conference «Science, education and society: synergy of knowledge, innovations and practices in the development of human potential»: conference proceedings (Angers, France, April 5, 2025). Angers, France : Scholarly Publisher ICSSH, 2025. Pages. 71–72).
- 10. Зозуля В. С. Історичні портрети дослідників історії Черкащини на сторінках наукового журналу «Краєзнавство». Краєзнавство Черкащини. Випуск 19 / ред. В. М. Мельниченко. Черкаси : «Вертикаль», видавець Кандич С. Г., 2025. С. 96–108.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0121U111013

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазуренко Валентин Миколайович

2. Valentyn M. Lazurenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3441-4485

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коцур Віталій Вікторович

2. Vitalii V. Kotsur

Кваліфікація: д. і. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6647-7678

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренко Ірина Миколаївна

2. Iryna M. Petrenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2994-3833

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гриценко Андрій Петрович

2. Andrii P. Hrytsenko

Кваліфікація: д.пед.н., доцент, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9107-1394

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Код за ЄДРПОУ: 02125527

Місцезнаходження: вул. Києво-Московська, Глухів, Шосткинський р-н., 41400, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хмельницька Людмила Василівна

2. Liudmyla V. Khmelnytska

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2482-4322

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новородовська Наталія Олександрівна

2. Nataliia O. Novorodovska

Кваліфікація: д.філософ, 032

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7369-4344

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Молоткіна Валентина Костянтинівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Молоткіна Валентина Костянтинівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Сіропол Володимир Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна